

Erityisopetuksen strategia 2007 OPM

Marjatta Takala

Erityisopetuksen kasvu

- Tilastotekniset tekijät
 - Kuntoutushoidolliset tekijät
 - Kehittynyt diagnosointi
 - Tutkimuksen tuottama tieto
 - Lainsäädäntö
-
- Tilastointi ja tutkimus kuvaa nyt lähinnä tarjontaa, ei tarvetta.

Salamancan sopimus perusopetuslaissa ja esiopetuksen suunnitelman perusteissa 2000

- Integraatiota ja inklusiota edistettävä
- Yksilöön kohdistuvista vaateista siirryttävä yhteisöön kohdistuviin vaateisiin
- Vammakeskeisyydestä vahvuuskeskeisyyteen
- Erityisasiantuntijuudesta moniammatilliseen yhteistyöhön ja yhteistyöhön vanhempien kanssa

Inkluusio tavoitteena

- Ruotsi, Norja, Tanska, Irlanti > suurin osa oppilaista yleisopetuksessa
- Monessa maassa yhä omia kouluja aisti-, kehitys- ja liikuntavammaisille

Erityisopetuksen vaiheet Suomessa

- **I alkuvaihe** 1840-luvulta oppivelvollisuuskoulun alkuun 1921. Eo aistivammaisten opetusta.
- **II** 1921-II maailmansodan päättymiseen: oppivelvollisia muut, eivät kehitysvammaiset
- **III** maailmansodan päättymisestä peruskouluun: invalidihuolto, lääketieteellinen näkemys, segregatio
- **IV** 1970-luvulta alkaen: normalisaatio ja integraatio-ajattelu, sosiaalinen integraatio. Huom. 1997 vaikeimmin keh.vamma. sos.toimesta opetustoimeen.
- **V** 1990-luvulta koulutuksellinen tasa-arvo, lainsäädännön yhtenäistäminen

Ajan tuomia muutoksia

- EMU, ESY, EHA > pienluokka, monimuotoluokka (leimaavuus)
- Kerrostuneisuus
 - segregoidut koulut
 - laaja-alainen eo
 - tukimuotojen yhdistelmät

Säädökset

- Lainsäädäntö ja opetussuunnitelman perusteet
 - Perusopetuslaki: lievät oppimis- tai sopeutumisvaikeudet osa-aikaista eo:ta, vaativampia toimenpiteitä > siirretään tai otetaan eo:een.
 - Opetussuunnitelman perusteet 2004 osa valtakunnallista ohjausjärjestelmää

Rahoitus

- Perusopetuksen yksikköhinta v. 2007 oli 5343,30 €/oppilas
- Korotus vaikeimmin keh.vamm. Osalta 400 %, muiden vammaisten osalta 250% ja erityisoppilaiden osalta 50 %.
- Muitakin korotuksia on.

OPM:n ohjausryhmän ehdotuksia

- **HALLINNOLLISET SEIKAT**
- Oppimissuunnitelma esi- ja perusopetuksessa tehostetun tuen välineenä.
- Tehostettu tuki: eriyttäminen, samanaikaisopetus, tukiopetus, osa-aik.eo ja opp.huollon toimet.
- Painopiste varhaiseen tukeen. Vasta sitten erityisopetuspäätös (hallinnollinen)
- Varmistetaan tukitoimien jatkuminen toiselle asteelle > kirjaaminen!

Ehdotukset jatkuvat...

- OPETTAJANKOULUTUS
- Yliopistot tarkastavat opetuksensa sisällön
- E-op.koul. kehitetään yhdessä muun op.koulutuksen kanssa
- Koulutusmäärien tarkistus
- Suunnitelmallista täydennyskoulutusta

Ehdotukset jatkuvat...

- MUUT EHDOTUKSET
- Valtion erityiskoulujen, sairaalakoulujen ja koulukotien roolin selvitys
- Tunne-elämälleen tukea tarvitsevat lasten oppilaat > hoitotakuu
- TUTKIMUS
- Vaikuttavuuden tutkimusta lisää
- Opetuksen oikeusturvakeskus?

Tuen porrastus (kelpo)

- Hyvä perusopetus: perustarpeita tukeva
- Yleinen tuki: tehdään jotain toisin
 - PEDAGOGINEN ARVIO (opettajat, eo, OHR)
- Tehostettu tuki: tehdään enemmän toisin, tiivis seuranta, oppimissuunnitelma
 - PEDAGOGINEN SELVITYS
- Erityinen tuki: määräaikainen erityisen tuen päätös; tehdään intensiivisesti toisin
 - HOJKS

KÄYTÄNTÖÖN

- Painopiste varhaiseen tukeen
Erityisopetuspäätös viimeinen vaihtoehto
- Pedagoginen arvio: kokeet, testit,
tuntihavainnointi, vanhempien haastattelu
- Oppimissuunnitelma
- Pedagoginen selvitys: Moniammatillinen
tiimi, testit, kokeet, lisäinfo
- Varmistetaan tukitoimien jatkuminen
asteelta toiselle siirryttäessä

Konkreettisia ehdotuksia UUDISTUKSISTA

- Laaja-alaisen eo:n työn muuttaminen samanaikaisopetukseksi (ongelmat tiedossa : pääpulmana suunnitteluajan puute ja eo:n rooli muuttuu avustajaksi)
- Opetussuunnitelman periaatteiden, ei sisällön noudattaminen
- Kahden opettajan mallin kokeilu
- Muu, mikä?
- Mitä tarvitaan? Mielikuvitus on rajana!